

Til lovforslag nr. L 22. Betænkning afgivet af Socialudvalget den 7. december 1995

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om kommunal aktivering (Ændring af ydelser og tilbud m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til socialministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Der er af socialministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer) lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et mindretal inden for flertallet (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) bemærker, at Fremskridtspartiet ved 1. behandling var ganske negativ over for lovforslaget og var på det tidspunkt indstillet på at forkaste lovforslaget.

Imidlertid har ministeren stillet en række ændringsforslag, som indfrier Fremskridtspartiets ønsker, hvorfor Fremskridtspartiet nu støtter lovforslaget med de af ministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Mindretallet udtaler, at lovforslaget er en del af regeringens samlede arbejdsmarkedsudspil her rettet imod bistandsklienter.

SF er imod discountuddannelsesdelen (18 måneders uddannelse på kontanthjælpstak-

sten). SF tror ikke på, at uddannelse er den eneste vej for unge.

Et *andet mindretal* (Enhedslistens medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for det under nr. 4 stillede ændringsforslag.

Enhedslisten finder, at lovforslaget er en klar forringelse for en i forvejen udsat gruppe, som unge bistandsklienter under 25 år udgør.

De få gode elementer, som man ved at tænke positivt kunne finde, har socialministeren med sine ændringsforslag fjernet. Særlig skal nævnes bortfald af kommunernes pligt til at lave handlingsplaner for unge under 25 år og dermed mulighederne for at indgå i en dialog med de unge.

Nu bliver retstilstanden for unge under 25 år ikke ændret i loven. Det står fortsat kommunerne frit for, om de vil udarbejde handlingsplaner for denne gruppe unge.

Aktiveringsperioden er forlænget fra 6 til 18 måneder, og hvis man er under 25 år kan man altså risikere at blive visiteret til et projekt i 18 måneder efter devisen, at der skal arbejdes for kontanthjælpen, uden at man selv har haft nogen indflydelse herpå.

Lovforslaget indeholder derudover klare økonomiske forringelser for en gruppe, der i forvejen er hårdt økonomisk belastet, idet beskæftigelsestillægget nedsættes fra 15 kr. til 8 kr. i timen.

Der er ingen argumenter for denne besparelse, ud over at bistandsklienter i individuel job-

træning efter regeringens opfattelse ikke skal stilles bedre end andre unge.

Enhedslisten noterer sig også, at lovforslaget skal anvendes til afstraffelse af unge dagpengeberettigede, som ikke ønsker at deltage i uddannelsesstilbud af 18 måneders varighed og af den grund ender i kontanthjælpssystemet.

Denne gruppe skal afskæres fra at få tilbud om jobtræning som første aktiveringstilbud og skal straffes, alene fordi de ønsker sig et job og måske ikke er motiveret til uddannelse.

Enhedslisten stemmer imod ændringsforslagene på nær det under nr. 4 stillede ændringsforslag, idet mindretallet er enig i, at nr. 7 i lovforslaget skal udgå.

Det betyder, at Enhedslisten støtter, at den nugældende § 7 i lov om kommunal aktivering fortsat skal være gældende med dens muligheder for at igangsætte særlige forløb for ressourcseværdige kontanthjælpsmodtagere.

Ændringsforslag

Til § 1

Af *socialministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af EL):

1) *Nr. 1* udgår.

2) *Nr. 4* affattes således:

»4. I § 3 indsættes efter stk. 1 som nye stykker:

»Stk. 2. Kommunalbestyrelsen har for kontanthjælpsmodtagere, der er fyldt 25 år, pligt til at udarbejde en individuel handlingsplan senest efter en sammenhængende periode med 6 måneders kontanthjælp. For kontanthjælpsmodtagere under 25 år kan kommunalbestyrelsen udarbejde en handlingsplan ud fra en vurdering af det individuelle behov.

Stk. 3. En handlingsplan skal indeholde en beskrivelse af kontanthjælpsmodtagerens beskæftigelsesmål. Det skal tillige med udgangspunkt i kontanthjælpsmodtagerens ønsker og forudsætninger og under hensyntagen til arbejdsmarkedets behov angives, hvilke arbejdsmarkedspolitiske eller andre aktiviteter der kan bidrage til opfyldelse af målet. I en handlingsplan for en kontanthjælpsmodtager under 25 år skal der lægges vægt på at angive, hvilke uddannelsesaktiviteter der kan bidrage til opfyldelse af beskæftigelsesmålet.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal hver 6. måned tage en handlingsplan op for at vurdere, om der er behov for ændringer. Der skal i den forbindelse lægges vægt på en vurdering af kontanthjælpsmodtagerens muligheder for at komme i ordinær beskæftigelse eller uddannelse.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 5.«

3) *Nr. 5* affattes således:

»5. I § 4, stk. 1, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Tilbud om jobtræning kan dog ikke gives til kontanthjælpsmodtagere under 25 år, der er overgået til kontanthjælp på grund af afslag på tilbud om uddannelse efter § 32 a i lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik.«

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

4) *Nr. 7* udgår.

Af *socialministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af EL):

5) Efter nr. 11 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 11 indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Bestemmelsen i § 4, stk. 1, 2. pkt., gælder ikke i forbindelse med afgivelsen af det nye tilbud.«

6) I den under nr. 13 foreslåede affattelse af § 15, stk. 2, 1. pkt., ændres »8 kr.« til: »8,19 kr.«, og »15 kr.« ændres til: »15,36 kr.«

7) Efter nr. 14 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 18 indsættes efter »ulønnede aktiviteter« ordene: »eller i voksen- eller efteruddannelse.«

8) Efter nr. 14 indsættes som nyt nummer:

»03. I § 18 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Til kontanthjælpsmodtagere, der deltager i særligt tilrettelagte aktiverende forløb efter § 7, udbetales aktiveringsydelse efter stk. 1. Indgår der i forløbet perioder med beskæftigelse, der selvstændigt ville kunne etableres som jobtræning eller individuel jobtræ-

ning, skal der dog i disse perioder udbetales løn eller ydelser efter reglerne i §§ 14 og 15.««

9) Nr. 15 affattes således:

»15. I § 20, stk. 1, ændres »§ 3, stk. 2« til: »§ 3, stk. 5«.«

10) Efter nr. 16 indsættes som nyt nummer: »04. § 21, stk. 3, der bliver stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Igangsætningsydelsen udgør en fast månedlig ydelse på 50 pct. af den kontanthjælp, som pågældende ville være berettiget til på tidspunktet for udbetalingen af ydelsen. Ydelsen kan gives i op til 2½ år.««

11) Nr. 19 affattes således:

»19. I § 24, stk. 1, ændres »§ 3, stk. 2« til: »§ 3, stk. 5«.«

12) Nr. 20 affattes således:

»20. I § 24, stk. 3, ændres »§§ 5-7 og vejlednings- og introduktionsprogram efter § 3, stk. 2« til: »§§ 5-7 og § 8, stk. 2, i vejlednings- og introduktionsprogram efter § 3, stk. 5«.«

Til § 2

13) I stk. 2 ændres »§ 1, nr. 5, 7 og 10« til: »§ 1, nr. 5, 10 og 03«.

Bemærkninger

Til nr. 1, 9, 11 og 12

Ændringsforslagene er alene af redaktionel karakter og stilles i konsekvens af de under nr. 4 og 8 stillede ændringsforslag.

Til nr. 2

Med ændringsforslaget bortfalder forslaget om, at kommunerne skal have en pligt til at udarbejde en individuel handlingsplan for kontanthjælpsmodtagere under 25 år. Der foreslås i stedet indført en regel om, at kommunerne kan udarbejde en sådan plan for de under 25-årige, dvs. ud fra en vurdering af det individuelle behov hos den enkelte unge. Ændringsforslaget betyder dermed en videreførelse af den nuværende retstilstand på området, hvor kommunerne kan tage hensyn til, at der for f.eks. unge, der blot venter på at starte i en

uddannelse eller i et job, typisk ikke er behov for en handlingsplan i modsætning til den gruppe af unge, der er helt uafklarede om deres fremtidsmuligheder.

Til nr. 3 og 5

I det fremsatte lovforslag er det foreslået, at kontanthjælpsmodtagere under 25 år uden en kompetencegivende uddannelse ikke kan få jobtræning med løntilskud som det første aktiveringstilbud, men først når et af lovens øvrige aktiveringstilbud på 18 måneder er gennemført.

Med ændringsforslaget under nr. 3 bortfalder forslaget om på denne måde at begrænse adgangen til jobtræning. Ændringsforslaget betyder således, at jobtræningsinstrumentet opretholdes, så kommunerne som i dag får mulighed for at give de unge under 25 år tilbud om jobtræning.

Ændringsforslaget er begrundet med, at tilbud om jobtræning er en form for aktivering, der giver de unge gode muligheder for at komme ud af aktiveringssystemet, idet der netop i jobtræningen på en arbejdsplads ligger et element af oplæring og uddannelse, der i sig selv giver den unge kvalifikationer til at klare et almindeligt arbejde. Jobtræning vil desuden kunne være et hensigtsmæssigt tilbud til den gruppe af unge, der ikke er motiverede for at gå i gang med en uddannelse.

Med ændringsforslagene under nr. 3 og 5 foreslås det dog, at der på et enkelt område indføres en begrænsning i de under 25-åriges adgang til at få tilbud om jobtræning. Forslagene går ud på, at der i det første aktiveringstilbud ikke kan indgå tilbud om jobtræning til en ung under 25 år, der er overgået fra dagpengesystemet til kontanthjælpssystemet som følge af, at den unge har afslået at deltage i et uddannelsstilbud på 18 måneder efter den foreslåede ordning herom i arbejdsministerens lovforslag nr. L 15 om forslag til lov om ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik.

Som konsekvens af ændringsforslagene bortfalder merudgifterne i det oprindeligt fremsatte lovforslag vedrørende jobtræning, der blev anslået til henholdsvis 75, 110, 105 og 100 mio. kr. i 1996 og de følgende år. De øvrige ændringer skønnes ikke at medføre ændrede økonomiske konsekvenser.

Bet. o. lovf. vedr. kommunal aktivering

Lovforslaget skønnes herefter i alt, inklusive ændringsforslagene, at medføre mindredgifter på ca. 12,5 mio. kr. i 1996 og ca. 5 mio. kr. i 1997 og de følgende år.

Til nr. 4 og 8

I høringsvarene fra de kommunale parter til lovforslaget er det fremhævet, at forslaget om at ophæve lovens § 7 om aktiveringstilbud i form af særligt tilrettelagte aktiverende forløb vil betyde en svækkelse af kommunernes aktiveringsindsats. Der henvises til, at der fortsat er behov for at kunne give tilbud af denne art specielt til den gruppe af ressourcesvage kontanthjælpsmodtagere over 25 år, der er meget langt fra arbejds- og uddannelsesmarkedet. Aktivering i væresteder og lign. vil for denne persongruppe kunne være et hensigtsmæssigt aktiveringstilbud.

Fra kommunal side er der yderligere peget på, at der også i forhold til kontanthjælpsmodtagere under 25 år er behov for efter lovens § 7 at kunne give tilbud, der indeholder vejlednings- og praktikforløb, erhvervsmodnende kurser og andre lignende forløb, hvor beskæftigelses- og uddannelseselementet er tæt forbundet.

Der stilles på denne baggrund ændringsforslag om at opretholde lovens § 7 om de særligt tilrettelagte aktiverende forløb.

De hidtidige erfaringer med hensyn til aktiveringsforløb efter § 7 har imidlertid vist, at der er situationer, hvor det beskæftigelsesmæssige indhold i forløbet er så dominerende, at forløbet burde være etableret efter reglerne om jobtræning eller individuel jobtræning, dvs. med udbetaling af henholdsvis løn og aktiveringsydelse og beskæftigelsestillæg, og under iagttagelse af reglerne om merbeskæftigelse og konkurrenceforvridning for disse former for aktiveringstilbud.

Med henblik på at sikre at aktiveringstilbudene gives i overensstemmelse med disse regler, stilles der derfor ændringsforslag om, at der foretages en opdeling af den nuværende aktiveringsydelse i de særligt tilrettelagte aktiverende forløb. Ydelsen foreslås udformet på den måde, at der skal udbetales aktiveringsydelse i den del af forløbet, der udgøres af kursus/uddannelse, hvorimod der skal udbetales

enten løn eller aktiveringsydelse og beskæftigelsestillæg i de perioder, hvor forløbet indeholder beskæftigelse, der selvstændigt ville kunne være etableret efter reglerne om jobtræning og individuel jobtræning.

Ved beregningen af de økonomiske konsekvenser af lovforslaget er der taget højde for, at en afskaffelse af tilbud om særligt tilrettelagte aktiverende forløb medfører udbetaling af løn eller beskæftigelsestillæg i de tilfælde, hvor der er tale om beskæftigelse, der kunne være etableret som jobtræning eller individuel jobtræning. Forslaget om en opdeling af ydelsen i de særligt tilrettelagte aktiverende forløb på henholdsvis aktiveringsydelse og løn eller aktiveringsydelse plus beskæftigelsestillæg har derfor ikke økonomiske konsekvenser i forhold til det allerede fremsatte forslag.

Til nr. 6

Beskæftigelsestillægget i individuel jobtræning reguleres en gang årlig den 1. januar med satsreguleringsprocenten. Det foreslås af ordensmæssige grunde, at tillægget i loven angives med de beløb, der vil gælde inklusive satsreguleringen pr. 1. januar 1996.

Til nr. 7

Ændringsforslaget indeholder alene en sproglig tydeliggørelse af, at lovens § 18 om udbetaling af aktiveringsydelse også omfatter kontanthjælpsmodtagere over 25 år, der deltager i voksen- eller efteruddannelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 8.

Til nr. 10

Med ændringsforslaget præciseres det, at igangsætningsydelsen udgør 50 pct. af den kontanthjælp, som ansøgeren om ydelsen ellers ville være berettiget til. Størrelsen af igangsætningsydelsen skal således fastsættes på grundlag af den kontanthjælp, som pågældende alternativt ville have ret til på det tidspunkt, hvor udbetalingen af ydelsen starter.

Til nr. 13

Ændringsforslaget stilles i konsekvens af de under nr. 4 og 8 stillede ændringsforslag.

Jørn Pedersen (S) Else Marie Mortensen (S) Jan Petersen (S) Peder Sass (S)
Grete Schødt (S) Villy Søvdal (SF) fmd. Dorit Myltoft (RV) Bruno Jerup (EL)
Sonja Albrink (CD) Erik Larsen (V) Else Winther Andersen (V) Flemming Oppfeldt (V)
Lars Løkke Rasmussen (V) Karen Højte Jensen (KF) Lene Espersen (KF)
Jens Jørgensen (KF) Tom Behnke (FP) nfmd.

Dansk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.